

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei**Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Ucenicul ideal

(+) Biserica știe prea bine ce înseamnă școala și dascălul creștin pentru buna educație a tineretului și formarea caracterelor. De aceea stăruie mereu din răputeri să aibă cât mai multe vetre de lumină curată, și luminători vrednici de acest nume. *Experiență veche și bogată a învățat-o că școala poate fi pepinieră de sfinți ori răsadniță a fărâdelegii — după cum e spiritul învățământului obligator în ea, și a celui însărcinat să frângă pâinea învățaturii celor mici.*

Cel mai nou Venerabil, ingerașul în trup, care a fost Domenico Savio, vine să întărească și el, în bine, cu pilda vieții sale, afirmația de mai sus. Icoana-i zugrăvită în Decretul pontifical din 9 Iulie c., — decret ce-l trece sărbătorește între eroii virtuții, — e de o mândrețe răpitoare, fiind totodată și o indicație strălucită de ce-i înstare școala și dascălul după inima lui Hristos.

„L'angelico giovanne”, cum îl prinde scrisoarea papală, e piemontez și s'a născut la Riva di Chieri în 2 Aprilie 1842, din părinți săraci, palmași, dar de o pietate exemplară. Lor le-a sămănat și tânăra-le odrasla, pe o formă de dragă părinților, tovarășilor de joacă și de școală, celor de o vârstă și celor mai bătrâni. Grație acestei simpatii ce a inspirat-o tuturor, s'au făcut intervenții cu greutate pentru ca fiul perechei de muncitori săraci Carol și Brigitta să nu rămână numai cu școala satului nașterii sale. Așa s'a făcut c'a fost primit în Oratoriul fer. Don Bosco din Torino!

Privirea ageră a acestui pedagog sfânt și mare cunoscător de suferințe a descoperit numai decât în băiețelul firav dela țară una din acele nestemate ce sunt menite să lucească veșnic în coroana Impăratului veacurilor. La devenit dascăl și duhovnic. Și în scurtă vreme ucenicul s'a dovedit a fi vrednic de măestrul său. Deschis la vorbă, senin, de-o hărnicie de albină, plin de curerie față de Isus Euharisticul și Maica Sfântă, străbătut și stăpănit de spiritul rugăciunii și al mortificației, era suflet din sufletul lui Don Bosco. Știa să se facă totul, tuturor. De pricepea de minune să-și mângâie colegii întristați, să îndrepte frățeste pe cei rătăciți, să îmbărbăteze pe cei lăsați cu doara, să împace pe cei certăți, să susțină moalestările unuia sau altuia, să încălzească și pe cei mai reci pentru Sfintele Taine ale spovedaniei și împărtășirii. De câte ori nu și-a tras dela gură, numai să poată hrăni pe alții, el mulțumindu-se cu fărîme de pâine și de caș rămase pe masă ori pe sub masă! Trei ani de zile în școala și sub cămașa întemeietorului tagmei sale-siene i-au fost deajuns să se ridice pe culmile sfinteniei. Și asta nu în vre-o mânăstire închisă de lume, ci în mijlocul unei mulțimi de copii adunați de pe stradă, cu obiceiuri de mahala. Dar ce nu poate darul lui Dumnezeu, voința tare și conducerea luminată de principiile Evangheliei? Intr'a cincisprezecea primăvară a vieții sale Domenico Savio († 9 Martie 1857) trece în lumea dreptilor ca erou în războaiele spiritului. Cum scria cardinalul Agliardi: Noi bătrânii caută să ne rușinăm la priveliștea proporțiilor uriașe a virtuților ce au înflorit în inima acestui tinerel pușin de ani...

Mare lucru școala și dascălul creștinește bun. Și grea osândă așteaptă părinții cari pierd din vedere acest adevăr. — Pentru cei ce stau în cumpănă încătrău să-și îndrepte odraslele de noul an școlar, cea de mai sus indică soluția: școlile noastre confesionale, câte biată mai avem.

Drumul nostru

Reflexii la problema progresului firesc în biserica noastră

de prof. DUMITRU NEDA

De sine înțeles că mă cuget la drumul ce avem de străbătut noi, Românii uniți în credință cu Roma urmașilor vârhovnicului Petru. Căci ne avem un drum al nostru, croit de lungi veacuri de viață bisericească, și nu ne putem abate dela el fără sguiderii fatale. Faptul e fapt, și: contra facta nou valent argumenta. Poate că era mai bine să fi rămas pe calea începutului: Romani de credință și de forme rituale, sub oblăduire duhovnicească apuseană. Forțe mai mari decât puterea noastră de rezistență ne-au aruncat însă moșii de strămoși, acum mai bine ca o mie de ani, într'altă alvie decât cea inițială. Și de atunci în această ogașă nouă s'a țesut destinul nostru, s'a format și cristalizat sufletul nostru. — Cu îngăduința Celui de sus, care ocrotește și cărmulește, prin veacuri, neamurile, și într'ale cărui mâini e soarta noroadelor.

Orice tăgadă e zadarnică: Românii uniți de astăzi suntem neolatini răsăriteni. Inspirația fericită a Părinților dela 1700 a refăcut, pe tărîmul credinței, legătura cu Capul văzut al creștinătății integrale, aflător în străbuna, pentru noi de două ori strămoșească Cetate de pe cele șapte coline. În ce privește însă rânduețile rituale, formele cultice, legiuirea bisericească și toată atmosfera spirituală specială creată de acestea, am rămas în cele ale Răsăritului. Aceasta-i realitatea de care trebuie să fim, nesmintit, seama, de câte ori vrem să clădim de-așa ca zidirea noastră să nu se mai prăbușiască.

1. Ca să putem purcede cuminte și cu temei în această operă de reclădire și creștere, cel dintâlu lucru este să cunoaștem bine elementele de bază ale structurii proprii. La tezaurul liturgic-canonice-ashetic al Răsăritului au contribuit cu aurul minții lor, și cu focul inimii lor purificate de patimi, o sumedenie de Sfinți și Cuvioși a căror laudă o vestesc încântate și încântătoare rânduri de Sinaxar și de Vieți ale Sfinților. Ca să putem descoperi și îndrăgi splendorile prestațiilor acestora ce vin din vremuri și dela oameni în legături de ascultare și de iubire cu Păstorul cel mare dela Roma, trebuie să le înțelegem. Și pentru ca să le înțelegem, trebuie să le studiem. Nu sporadic, întâmplător, în fugă, ci sistematic, constant, cu seriozitatea cuvenită. Drept că nu fiecare are pregătirea, puterea intelectuală, plăcerea și puțința să facă așa ceva.

Sunt însă și de acela cari au toate acestea însușiri, afară doar de posibilitatea de a se dedica, vreme mai îndelungată și lângă măestri probați, studiului din chestie. Pe aceștia cărmuirea bisericească ar trebui să-i ajute într

realizarea dorinței lor, spre binele bisericeii înseși. Anul de seminar vădesc destul de limpede porniri și aptitudini. La Roma știm că este un Institut Oriental, admirabil din toate punctele de vedere. De ce n'am putea trimite aci, după încheierea anilor de teologie propriu zisă, cât mai multe elemente de valoare și cu chemare pentru așa ceva? Ne-ar prinde așa de bine lămuririle de specialiști într'ale spiritualității răsăritene catolice!

2. Altă problemă arzătoare: cântarea bisericească. Trebuie reglementată după regulile adevăratei psalmodii bisericești răsăritene. Părintele I. D. Petrescu dela parohia Visarion din Capitală a făcut, în această privință, un început din cele mai fericite. După serioase studii de muzicologie în Schola Cantorum de sub conducerea prof. parisian d. Gaston, și după adâncirea manuscriptelor grecești din veac. XI—XIV, a isbit să afle care este adevărata filnță a cântării bizantine. Volumul: Les Idiomèles et le canon de l'office de Noël l'a impus atenției pricepătorilor și stimei lor unanime, iar melodii restaurate de Sfinția sa și cântate în săptămâna Patimilor în biserica sa parohială, au avut darul să stoarcă admirația tuturor celor ce au avut norocul să le asculte.

Nu; cu pojihița turco-arabă, și mai știe Dumnezeu de ce factură, nu mai pot rămânea nici cântările noastre bisericești. Prea au fost lăsate până acum la cheremul tuturor ne chemașilor. Și vremea este să auzim răsunând iarăși, cât mai curând, din străne, melodii cuvioase, mișcătoare spre cucernicie, nu improvizabile ce silesc firea spre răcnire, când nu sunt mornăeli somnoroase, plictisite și plictisitoare.

Avem întemelte nădejdi că mânăstirile de călugări ne vor da, și sub acest respect, ceea ce ne lipsește atât de mult. Pilda fraților într' un monahism, a Părinților Benedictini, de ex., sigur îl va stimula și pe ai noștri să cânte Domnului cântare nouă, corectă și frumoasă, desbrăcată de tot ce-i adaus al nepriceperii și deșertăciunii. Iar dela ei vor învăța și cântăreții satelor noastre, și sfințele noastre slujbe: vecernie, utrenie, liturghie, paraclis, acatist și canoane, vor atrage iarăși mulțimile ca în vremile când erau cântate cu bun simț și trebuincioasă pricepere. Căci nu slujbele orientale, prin firea lor, sunt spre greutate, ci slujitorii rituali, (preoți și psalți) cu tembelismul și inestetismul lor cantoral-liturgic, fac lumea să le incunjure. Despre aceasta se poate convinge ușor oricine, oriunde, și ori-când. Las la o parte cazurile dezolante și pomenească unul mângăietor. Am fost martor la el, în Dumineca dinaintea Floriilor din acest

an. Și nici n'ați crede unde: în Ploești, la biserica sf. Ion Botezătorul, după masă. Se cânta —dupăcinarul. În biserica arhiepiscopală de orașeni: domni, doamne, domnișoare; negrețe unul și unul. Tâlcul l-am aflat numai decât: se cânta cu inimă și estetic.

* * *

În același ansamblu de preocupări organizative constructive intră și podoaba lăuntrică a Casei Domnului, stilul în care e zidită și chiar și portul preoțesc. Cu prilej binevenit vom stăruii și asupra acestora. Nu pentru că nu s'ar mai fi stăruit, ci din motivul că niște considerente de natura acestora trebuiesc mereu desbătute, până ce intră în conștiința obștească și devin o necesitate imperioasă simțită de toți și de toate. Dacă-i adevărat cândva și undeva adagiul că bis repetita valent, apoi acum și aici îi e locul să se verifice.

Nouă indulgențe. Roma apreciază după cuviință vistieria nesecată a harurilor cerești și face tot ce se poate, ca să se împărtășiască mulți, cât mai mulți, de mila iertătoare a celui Preaînalt. Indulgențele precum știm sunt o împărtășire din acest noian nefărmurit al grației și al îndurărilor divine.

Sf. Părinte a deschis mai în urmă două căi noi spre acest tezaur obștesc. *Acta Apostolicae Sedis* din 1 Iulie c. aduce două decrete cari îngăduie câștigarea de nouă indulgențe. Și anume: printr'un decret din 18 Maiu c. se acordă o indulgență de cinci sute de zile pentru fiecare oră canonică recitată în fața chivotelor sfinte, de persoane obligate la recitarea oficiului divin. Printr'un alt decret, din 2 Iunie c., se acordă o indulgență de trei sute de zile, toties quoties, persoanelor cari vor rosti, cu inimă înfrântă, invocățiunea: Isuse, calea și viața noastră, îndură-te spre noi, în vreme ce vor lucra gratuit la confecționarea ori repararea de ablituri și odăjdii sacre, respectiv vor veni cumva, prin munca lor manuală gratuită, într'ajutor operei misionare.

Reunirile noastre femeiești pentru înfrumusețarea bisericilor au, îndeosebi, un nou motiv de a se bucura întru Domnul și de a se osteni cu îndoită râvnă pentru podoaba Casei Lui.

Școlile din Blaj

Rândurile acestea elogioase de mai la vale, ieșite din penca distinsului scriitor care iscălește *Perpessicus*, au văzut lumina tiparului în „*Cuvântul*” din 4 August c. Credem că ne împlinim o datorie sfântă față de aceste școli și față de cetitorii noștri reproducându-le.

În istoria, destul de bogată, a învățământului nostru secundar, Blajul ocupă unul din locurile de prim ordin. Situația înfloritoare a așezămintelor de cultură, ale ceasului de față, rivalizând după unii croniciari cu acela a centrelor universitare, vechimea și prestigiul fundațiilor, dar mai cu seamă rolul pe care l-au jucat în renașterea noastră culturală și în promovarea conștiinței noastre etnice, fac din orașelul tihnit dela confluența Târnavelor un centru istoric, al cărui semn particular în atlasul învățământului național, este, fără doar și poate, nimbul.

S'au împlinit în 1929 șapte pătrimi de veac dela înființarea, în 1754, a școalelor române la Blaj și evenimentul, ori cât s'ar spune, nu s'a bucurat, în conștiința publică, de ecoul la care o astfel de dată memorabilă ar fi fost îndreptățită. Însă fastele și gestele unei vetre de așa de istorică energie, ca aceea a Blajului nu pot fi acoperite sub cenușă, oricât istoricul încheșat al acestor instituțiuni de cultură a fost amânat și când cu împlinirea milenului ungar și când cu împlinirea, în 1929, a 175 de ani dela fundare. Drept este (cum, din textul la care ne vom referi îndată, aflăm), că arhivele cele mai prețioase ale acestor școli au căzut pradă focului și răzburării maghiare în 1848, dar mărturiile nenumărate se întâlnesc fie în opera latinistilor de seamă, Micu, Șincal, Malor, Cipariu, fie în lucrările altor cercetători, legați de activitatea acestor instituțiuni. Cu aceste date d. Ioan Georgescu, fostul, dacă nu mă'nșel, secretar literar al „Astrei” din Sibiu, redactează un foarte cuprinzător studiu, pe care-l tipărește în excelenta arhivă de cultură, ades amintită, *Boabe de grâu*. La cari am adăoga monografiile, pentru prelații întemeietori, ale lui Augustin Bunea, așa de fecund puse la contribuție de d. N. Iorga în „Istoria Românilor din Ardeal și Ungaria”, din 1915 și

documentele pe cari d. Zenovie Păclișanu le-a transmis din Biblioteca arhidiecezană din Blaj și le-a tipărit în *Revista Arhivelor* (1928—1929, No. 5).

Inițiatorul și păstorul sufletesc al acestor fundațiuni a fost, se știe, episcopul unit Ioan Inochentie Micu Klein. Obținând cu sprijin de sus și cu risipă de energie schimbul moșilor dela Sâmbăta de jos și Gherla cu moșia din Blaj, convoacă în 1738 soborul clerului și hotărăște zidirea unei mănăstiri și a școalelor trebuitoare. Tot lui se datorește, cum scrie d. Densușianu, și hotărârea ca din veniturile seminarului să se trimită, pe fiecare an, trei tineri teologi la Roma. Dar episcopul Inochentie Micu n'a fost un om cu noroc. Lupta cu tezușii și drama exilului și captivității sale din Roma, pe care corespondența sa, dintre 1746—1768, (Zenovie Păclișanu, *Academia Română* 1924) ne-o desvăluie cu întreg patetismul, îl țin departe de vîlădicia la care nu încetează să viseze. În 1756, doi ani dupăce fundațiunea proiectată de dânsul luase ființă, episcopul pribeag scria urmașului său, episcopul Petru Pavel Aaron, că zilele îi sunt pe sfârșite și că ar voi să-și doarmă somnul de veci între zidurile mănăstirii a cărei primă piatră el o pusesese („notum est... me primum lapidem posuisse“...)

Așa dar în 1754, Octomvrie în 11, episcopul Pavel Aaron dă de veste tuturor popoarelor de „deschiderea învățăturilor și de chivernisirea într'ânsele și celor lipsiți”. Învățământul de toate gradele, primar, secundar și seminarial, fundat în primul rând pe asimilarea doctrinei creștine nu urmăria numai instruirea celor „care vor trage nădejde de sufletească păstorie”, dar și a tuturor celorlalți „lubitori de spăsenie” și de viațuire creștinească. Ce a însemnat această fundațiune în curs de 175 de ani, câte generații de școlari și câte figuri strălucite în istoria culturii noastre a promovat, cetitorul poate ușor deduce, va fi, totuși, foarte impresionat să verifice și să cunoască din catalogul biografic cu care d. Ioan Georgescu își completează studiul său. Învățământul superior, secundar și primar, din Ardeal, din Țară și din celelalte provincii,

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Modă și capricii în limbă

— Apeluri la bunul simț pentru a opri destrăbălarea limbei —

de GAVRIL TODICA

Prin Decembrie 1932, eu scriam un articol (extras din însemnările mele) care s'a și publicat, sub titlul de mai sus, în foiletonul „Unirii”, no. 12 din 1933.

Simultan cu redactarea articolului meu, își publica dl. Ioan Corbu în Cluj, broșura despre *Ortografie*, bazată pe un arsenal de argumente și dovedind că »pe când ortografia etimologică, cu toate exagerările, era totuși o ortografie, cea de azi (fonetică) nu e nici fonetică, nici ortografie» — și: »Să prefaci și să introduci jazi, conștient, provincialisme-barbarisme, fără nici o nevoie, și să înlături termeni neaoși românești, asta-i renegare și tradare națională conștientă!»

Eu nu aveam nici cea mai mică cunoștință de studiile acestea ale amicului Corbu. Dar nici dl. Corbu nu visa de notițele mele lingvistice. Nici vorbă deci să ne fi putut plagia unul pe altul.

Totuși ne-am trezit, că deși cu mijloace și pe căi diferite, milităm pentru *aceeași idee*: combaterea »bolșevismului din limba noastră literară» cum se exprimă d. Corbu.

În privința ortografiei, eu m'am fixat în argumentația și proiectele regretantului T. Maiorescu (»*Critice*» ed. »Minerva», vol. II, pag. 13—158). Dar nu mai puțin logică, și chiar mai bine motivată, mi-se pare ortografia regretatului Nic. Densușianu, în care i-s'a publicat »*Dacta preistorică*» (București, 1913).

Ortografia preconizată de dl. Corbu, în care își publică *Revista Enciclopedică*, e foarte apropiată de a lui Densușianu. Nu știu: conștient, sau ca rezultat al unor considerații identice, dar independente.

În proiectul său — relevat cu elogii de Dr. C. I. Istrati în prefața ce a scris-o la »*Dacia preistorică*» — Densușianu scria între altele:

— »Destinația ortografiei nu este de a face pe cineva să poată ceti limba românească, ci ca s'o înțeleagă».

— »În limba românească literară trebuie să alegem cuvintele cele mai bune și să urmărim totodată formele cele mai bune. Numai astfel vom ajunge la o limbă frumoasă în expresiuni și dulce».

— »Gramatica determină formele corecte și pronunțarea adevărată a cuvintelor».

— »Limba unui popor nu se poate considera numai ca un instrument particular, ci ca *avere națională*. În consecință, statul, prin instituțiunile lui, iar nu individul, prin capriciul ori ignoranța sa, are dreptul să dispună cum trebuie să fie limba scrisă».

Protagonistul exact al acestor idei se a-

rată d. Corbu, și în măsură mai modestă scriitorul acestor fragmente.

În studiile sale, d. Corbu a plecat dela anarhia fonetismului. Eu am plecat dela barbarismele supărătoare și inutile ale gazetarilor și »alcătuitorilor» de cărți didactice, barbarisme, cari prin nimic nu se pot justifica decât prin fenomenul modei și capriciilor în limbă.

Moda cu capriciile sunt ca o undă de manie sau nevroză contagioasă. În van vei cerca să le domolești cu logica. Numai timpul le poate calma și modifica: uneori cu nimicuri; alteori cu modă și capricii de sens contrar.

Același fenomen îl observăm și în limba noastră. Structura ei fundamentală latină a suferit influența limbilor slavone și grecești (în biserică și în viața oficială). A făcut apoi un colț exagerat spre latinitate, culminând în Dicționarul lui Laurianu-Massimu. A urmat critica sănătoasă a lui Maiorescu. Dar astăzi alunecăm în desfrâu, care se manifestă prin:

a) Impetritizarea prea mare a limbei noastre literare cu barbarisme;

b) pervertirea regulilor gramaticale;

c) ortografie arbitrară.

Maiorescu ne învăța încă prin 1881 (»*Critice*, II, 164):

»Acolo, unde pe lângă cuvântul slavon există în limba românească populară un cuvânt curat român, cuvântul slavon trebuie să fie depărtat și cuvântul român păstrat. Vom zice dar binecuvântare și un blagoslovenie, vom zice

publicistica și erudiția, martirajul și politica națională, toate aceste ramuri de activitate românească sunt debitoare Blajului și școlilor sale. Și minunea se explică fie prin spiritul pedagogic și păstoresc al dascălilor din Blaj, fie prin înlesnirile ce aceste școli puneau la îndemâna discipolilor. Însă concluzia ce ni se pare demnă de reținut este aceea cu care d. Zenoble Păclășanu își însoțea publicarea celor câteva documente blăjene, în 1929: „setea de cultură a nației noastre din toate colțurile pământului românesc de dincolo de Carpați“. O statistică din 1757 înregistrează 162 de elevi, cu anul când au intrat în școală, cu ce-au început, glasuri, cetane, sau ceaslov și cât și cum învățaseră („a ceti și pușin“ — „a ceti și ceva“) Erau din toate părțile și din toate categoriile, iar scrisorile lor de înscriere sunt cât se poate de emoționante, ca acele a lui Dumitru Popovici, care cerea episcopului: „să mă miluești cu o pereche de cloareci și la seminarium să mă primești, fiindcă sunt foarte departe din Țara Banatului și nici de acasă am nădejde că și malca mea se ține cu destulă sărăcie“...

Informațiuni, documente și statistici care dau o imagine destul de elocventă a ceea ce a fost în trecut această vatră de etnicitate la care s'au călțit Micu, Șincal și Mafor, oricât la exemplul de acasă vor fi trebuit să adauge pilda din afară, cum scrie d. N. Iorga vorbind de spiritul Blajului. O imagine ce se cere, cu oarecare urgență, completată, și pentru că materialul documentar nu lipsește și pentru că bicentenarul ce bate la ușă, să dea Blajului toată dreptatea și istorica sa faimă.

Perpessicus

Exerciții spirituale pentru — logodnice. Viața are momente hotărâtoare pentru toată veșnicia. Căsătoria, știm, e un atare moment, și e o frivolitate condamnată să se apropie cineva de el cu ușurătate, fără să se fi cercat pe sine și voia lui Dumnezeu.

Exercițiile spirituale s'au dovedit un excelent mijloc de autoexaminare, și de cunoaștere a voii lui Dumnezeu. Și ideea de a ține ațar exerciții anume pentru tinerele ce stau

să facă pașul cel mare în viață, evident că e dintre cele mai fericit inspirate. Inceputul de realizare a acestei idei se face în Assisi în zilele de 23-28 Iulie c. Cuvântările religioase le va rosti episcopul locului, pâr. Niccolini. Acestora li-se va adauge o serie de lecții de natură practică, pe care le va da marchiza Magdalena Patrizi, presidenta Uniunii Femeilor Catolice Italiene.

Hotărât: inițiativa din Assisi merită toată admirația. Mai mult: merită să fie cunoscută și urmată pretutindenea unde numai se poate. Și unde n'ar fi lipsă de așa ceva, și nu s'ar putea?

Dela conducerea pelerinajului

Oa să răspundem multor cereri ce ni s'au făcut, pentru a lămurii unele dubii exprimate și a înlesni participarea cât mai multora, s'a hotărât:

1. Să se prelungească termenul de anunțare și de trimitere a banilor până la 5 Septembrie cor.

2 Pentru pasaportul colectiv este suficient să ni-se trimită numele, locuința și ocupațiunea participanților.

3 Cheltuielile eventuale pe cari le-ar face pelerinii (p. ex. micile cumpărături) îi privesc pe ei personal, prin urmare tot ei își vor procura valuta aceasta. Conducerea pelerinajului primește numai costul pelerinajului în lei.

4. În costul pelerinajului se cuprind toate cele specificate în programul inițial: trenul, vaporul, hotelurile, hrana, autocarele, tramvaiele, ghizii, hamalii dela stațiuni la dus și înapoi.

5 Sumele plătite nu se pot înapoia după termenul de 5 Sept. căci odată cumpărate biletele de tren, angajate hotelurile etc. nu ni se mai restituie nici la caz de neparticipare a cuiva. În caz extrem se admite înlocuirea cu altă persoană, pe care ne-o va recomanda călătorul împiedecat să vină, lucru pe care trebuie să-l știm de cu vreme, ca să putem introduce în pasaport.

6. Orice corespondență precum și banii se trimit Administrației Centrale Capitulare din Blaj ori Mitropoliei — Blaj.

Conducerea pelerinajului

Știri mărunte

Instalare solemnă. Vineri, în 14 Iulie c., s'a făcut, în cadre restrânse, și totuși sărbătorești, instalarea pâr. Dr. Gheorghe Miculaș, vicar general și prepozit al capitlului orădan, în demnitatea de protonotar apostolic ad instar participantium, demnitate de care l-a învrednicit Preafer. Părinte prin decretul papal din 21 Iunie c. Actul solemn, cu cetirea scrisorii pontificale, depunerea jurămintelor de rigoare din partea noului înalt demnitar bisericesc și conferirea insigniilor (mitra și ipogonationul) din partea I. Preasf. Valeriu, s'a săvârșit în biserica seminarială. — Adhuc ad multos annos!

Români din America în pelerinaj la Roma.

Știrea că frații din Țara-Mamă vor merge în Septembrie c. să se închine la mormintele ss. Apostoli Petru și Pavel a trezit un viu răsunet și în sufletele credincioșilor noștri de peste Ocean. După informațiile ce avem, un grup frumos dintre ei s'a declarat gata să plece, cu pâr. Burgărdian din Trenton în frunte, spre Roma, după un itinerar ce le fixează sosirea în Cetatea Veșnică tocmai pe când va fi acolo și pelerinajul nostru național. — Bun întâlnit, și Dumnezeu cu toți pelerinii Români de pretutindenea!

Școală superioară creștină la poalele Himalayei.

În districtul Kurseong-Darjeling se ridică o școală superioară creștină, pentru elemente din diferitele neamuri ale ținutului. O clădesc Părinții Jezuți, cu gândul de a da învățatură lămurită în focul Evangheliei celor lipsiți de ea. Locuitorii regiunilor învecinate sunt, în majoritate, de origine mongolă și aparțin diferitelor caste din Nepal. Printre aceștia trăiesc amestecați tibetani, neguțători din Marvar și Punjab, impiegaji bengalesi, măestri indostani și chiar și muncitori chinezi, aduși aci de dorul procopsirii.

preacurată și nu precistă, bunavestire și nu blagoveștenie.

Maiorescu credea că această regulă este dela sine înțeleasă. Ași Gazetarii și scriitorii »populari« moderni o înțeleg tocmai pe dos. Chiar și în publicațiile »Astrei« cetim năsdăvănii »populare« ca: *haznă, felelat, marhă, »Gândul Românesc«* 1). Parcă ar fi neologisme rebarbative și neadmisibile: *folosul, răspunderea, vita, cugetul?*

Cu pervertirea aceasta capricioasă a regulilor celor mai simple, ușor putem degenera să înlocuim:

piciorul cu laba
ștergarul „ chindeul,
frumosul „ cinașul
cumnatul „ șogorul,
batjocorirea cu ciufuluiala
înșelarea cu înceluirea
etc. etc.

fiindcă aceste barbarisme le găsim consacrate și imortalizate în poezia populară:

Florile dalbe
Măța are patru labe
sau
Bade dragă, nu minți,
Bade, nu mă celui,
Că asear' am auzit,
Maică-ta cum m'a vorbit
Și cum m'a ponosluit.

1) Lucus a non lucendo. Dacă e *gând* — nu e românesc; dacă e românesc — nu e *gând*. În București exista nu de mult o revistă: *Cugetul Românesc*.

sau
Trandafir, trandafirăș,
Dragu-mi-e omul cinaș.

sau
Nevăstuță cu chindeu
Vai de măritatul tău!

Și așa mai departe. Mi-am compus o mică colecție din citate de aceste de provincialisme, cari își au interesul lor lingvistic, dar nici de cum nu sunt menite să le admitem în limba literară, nici chiar în scrierile pentru popor, eliminând corespunzătoarele lor de origine latină.

În aceleși mod, și din aceleași motive, nu putem admite fraze ca: »Cinstita obște pravoslavnică cu desăvârșită cucernicie a prăznuit pomenirea mucenicului slăvit«, cum foarte des ni-se dă să cetim în publicațiile transcarpatine. Dl. Corbu are toată dreptatea când afirmă, că prin metode de aceste maniace, limba românească, din limbă neolatină, devine un jargon țigănesc.

Cu toate acestea, abia cred să aibă ceva succes demersul d. lui Corbu, făcut de curând chiar și la Academia Română. Cum nu a avut la timpul său (1904) nici opinia separată alui Nic. Densușianu. Ar avea succes numai în cazul, dacă mai mulți scriitori și gazetari ar accepta ideea și ar traduce-o în faptă. Dar tocmai gazetarii și scriitorii sunt cei mai refractari și incorrigibili sub raportul acesta. Tocmai lor le place limba cea mai »pistriță«, frazeologia cea mai picantă (fie și în contul corectității gramaticale).

Prin urmare?

Așterne-ți pe hârtie ce mai ai de spus, frate. Corbule! Și lasă totul în grija timpului. Așa a făcut și Densușianu. Timpul va scoate la lumină și va coace sămânța cea bună. Vor observa-o generațiile tinere și, poate, se vor bucura de ea, cum noi ne bucurăm de ideile bune ce le surprindem în cărțile vechi. După multe divagații prin anarhia fonetismului, poate vor reveni la ortografia etimologică moderată alui Densușianu-Corbu.

Înainte de a termina, îmi exprim și eu o dorință, indiferent dacă va avea răsunet, sau nu va avea.

Cetind broșurile mai vechi de îndreptare a limbii: *Ion Gorun: Știi românește? București 1911, Axente Banciu: Cum vorbim și cum ar trebui să vorbim românește? Brașov, 1913*), dar mai ales rechizitoriul actual al dlui Corbu, cred că în prima linie scriitorii blăjeni, și scriitorii cari au trecut mult-pușin prin școala blăjană, ar trebui să-și revizuiască nițel scrisul (sub raportul eventualelor barbarisme și abateri dela gramatică) înainte de a-l da la tipar. Să nu uite tradiția. Să nu sară prea mult în apele modernismului capricios. Să nu tradeze complect principiile școlii latiniste. Chiar dacă nu-i acceptă haina demodată și exagerările, totuși trebuie să respecte cu pietate *intențiile sănătoase și spiritul* marelui Cipariu.

Distincție. Protopopul nostru din Gheorgheni, pâr. *Artemis Boieriu*, a fost decorat cu »Meritul Cultural«. Decorația i-a predat-o însuși d. Gusti, ministrul Instrucțiunii și al Cultelor, în ziua de 17 Iulie c., la masa în comun cu cele 200 de învățători întruniți pentru ascultarea unor cursuri de vară și fiind de față între alte notabilități, și dd. Cezar Petrescu, Pamfil Șeicaru, Augustin Caliani și O. Han. (ib.)

Sinod protopopesesc împreună cu misionari populare. S'a făcut și lucrul acesta, înțelept și într'adevăr folositor, la *Piatra* din eparhia Clujului. Cuvântul de începătură, la vecheră din presară, l-a rostit pâr. arhidiacon și protopop tractual Ștefan Bușia. Alți vestitori ai cuvântului, cu acest prilej, au fost: pâr. Teodor Adace, Iuliu Sonea, Petru Scridon și Toma Julea. După sinod unul din preoții prezenți a ținut o conferință ocazională. La mărturisiri, multe la număr, au dat ajutor Frații întru Hristos: pâr. Ion Maxim, E. Ciurdărean, V. Zinveliu și Teodor Oprea. — De prisos să se mai spună că biserica deși mare, la toate slujbele, s'a dovedit neîncăpătoare.

Locale. Dumineca viitoare, a zecea după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Dumitru Neda*, iar Marția ce-i urmează, de praznicul Adormirii Preacuratei, va predica rev. *Dr. Augustin Popa*, ambii profesori la Academia noastră teologică.

Altă serie de exerciții spirituale pentru femei. Reuniunea Mariană eparhială de Oradea, precum se știe, a fost aranjată, în zilele de 21—25 Iunie c., o foarte reușită serie de deprinderi sufletești pentru femei. Doamnele, domnișoarele, preotesele, profesoarele, învățătoarele și celelalte funcționare participante au rămas încântate de acele zile de sfântă reculegere. Dorind, acum, să facă parte de același mare bine și altor suflete iubitoare de elevații spirituale, numita Reuniune s'a hotărât să organizeze, pe 25—29 August c., o nouă serie de exerciții spirituale pentru femei, tot în Institutul Surorilor Sociale din Oradea (str. Crișan nr. 2) și tot sub conducerea probată a pâr. franciscan Dr. Dominic Neculăș. Întreținerea, pe tot răstimpul din chestie, costă 180 Lei. — Anunțările de participare se fac la d.ș. *Lucreția Frențiu* (Oradea, Piața Unirii nr. 3), cel mai târziu până la 20 August c.

Slovacii se pregătesc de praznic mare. Dintr'un comunicat al agenției »Ceps« se știe deja în lungul și latul lumii că în 12—13 August, la Nitra Cehoslovaciei, vor avea loc grandioase serbări religioase. Se împlinesc, adecă, 1100 de ani de când Pribina, principele slovac a ridicat catedrala Emmeram din acel oraș drept mulțumită Celui de sus că l-a ajutat să biruiască pe Moimit I regele Moraviei Mari, dușmanul său. Aniversarea zidirii celei dintâiu catedrale creștine în Europa Centrală, pe lângă sensul ei bisericesc are și un sens național-politic: face, pentru cei ce n'ar fi știut-o, dovada vechii tradiții culturale și de stat a ramurei slovace a poporului cehoslovac, care datează cu mult înainte de cucerirea acelei țări de către Unguri.

Manila Insulelor Filipine se pregătește în vederea unui congres euharistic internațional. În fiecare Duminică întâiu a lunii se fac chete în toate bisericile Filipinelor, ca astfel să se strângă fondurile necesare pentru a face față cheltuielilor cu congresul euharistic internațional ce s'a cerut dela comisia permanentă din Paris să se țină în 1938 în Manila. O scrisoare pastorală colectivă a episcopatului din îndepărtatul arhipelag inculcă clerului datorința de a lucra de pe acum pentru reușita planului acestuia, dându-i-se îndrumări detaliate de acțiune unitară, după un program bine fixat.

Telefonul „Unirii“

B. Șeica Mică. După cum suntem informați, superioritatea bisericească, — titulara ordonanțelor de plată pentru clerul arhidiecezan, — a făcut deja pașii de lipsă la forurile competente în vederea căpătării bonurilor de impozit ce se vor elibera întru acoperirea restanțelor de salarii pe Sept.-Decembrie 1931. La vremea sa se vor da lămuriri și îndrumări dataile în Cercularul ce se va trimite tuturor oficiilor parohiale. Așadar: nițică răbdare, și totul se va aranja cum se poate mai bine.

»Cuvântul«. București. Il știam pe d. Racoveanu meșter pentru tuns și ras. Acum vedem că se pricepe și la chică și la conciu. Moda cea nouă: »Să ne punem conciu« — căreia prin aceasta îi facem și noi cuvenita reclamă — va fi primită fără îndoială cu entuziasm general. — Ținem să ne exprimăm admirația pentru începutul mic dela care a plecat o idee atât de mare: două »rumânce« (dintre cari una trebuie să fie săsoaică: o chiamă Susana Șermac, e din Seleușul mic și de religie ev.-luterană), pe care pâr. Iuga din Roma le-a primit în sinul bisericii noastre catolice. De aici s'a inspirat d. Racoveanu. Judecând așa: pâr. Iuga este consilier al legațiunii noastre pe lângă Vatican. Pâr. Iuga este catolic. Germania a oprit ca reprezentantul său pe lângă Vatican să fie catolic. Așa trebuie să facă și România. »Pretindem ca ei (reprezentanții noștri la Vatican) să nu fie catolici. La Roma un ovreiu, cetățean român, sau un mahomedan deștept, și apăra mult mai bine aceste interese (ale României) decât un catolic«. — O teorie trasă de »conciuri«, de sigur. Fiindcă: la Vatican și aiurea, trebuie să avem reprezentanți pe aceia cari ne pot apăra interesele și prestigiul cât mai bine cu putință. Și poatecă la Vatican un catolic ar reuși mai ușor să-și facă legături de preț și ar fi primit cu mai multă încredere decât unul de altă lege. Multe țări judecă așa. Precum dovedește lista reprezentanților diplomați străini dela Vatican, între cari catolicii nu sunt corbi albi. Dacă ar vrea, d. Racoveanu ar fi putut afla această taină. Și alta, la fel de minunată. Că, adeva, pâr. Iuga nu e reprezentantul nostru pe lângă Sf. Scaun. Acela e ortodox get-beget. Pâr. Iuga e, și el, un consilier. Până eri, doar onorific. Nu știm să i-se fi schimbat această situație și într'una bugetară. La București fiind, d. Racoveanu ar putea afla și asta. Și s-ar mai putea interesa de un fleac de amănunt: face pâr. Iuga ceva treabă pentru cauza românească ori nu? A fost luat la legăție numai de lux, ori face și ispravă? S'ar putea întreba ministrul nostru dela Vatican, ortodox în lege, dacă nu ar fi indicat să fie înlocuit pâr. Iuga cu rabinul din Botoșani ori cu hogașul din Tatar-bunar? — Toate le-ar putea ști și le-ar putea afla d. Racoveanu. Atât numai, că atunci ar trebui să renunțe la filozofia concifului. Și atâta jertfă nu i-se poate cere!

»Erdélyi Lapok«. Oradea. Am citit, cu surprindere și cu mâhnire, primul Dv. dela 1 August. E scris de d. Gyárfás. Face apel la morală creștină și la sentimentul solidarității catolice. Lucruri foarte frumoase. Ne întrebăm însă în ce măsură servește acestor sentimente însuși articolul dlui senator? Și cât folosește cauzei? — Fiindcă oricum, unuia care ne cunoaște atât de bine nu i-ar fi îngăduit să prezinte situația atât de greșit. Ca să nu zicem fals. Mai întâi »Unirea« și »Unirea Poporului« sunt două organe independente. N'au comun decât prietenia care leagă pe cei ce le scot și unitatea idealului creștin, catolic, românesc, pe care se silesc să-l slujească după puteri. Nu trebuia, în cosecință, pus în scoateala »Unirii«, nici măcar în titlul articolului, ceea ce privește pe tovarășa sa scrisă pentru popor. — Apoi: s'a spus și arătat de atâtea ori că »Unirea«, și cu atât mai puțin »U. P.« nu este oficiosul, și nici măcar »semioficiosul mitropoliei Blăjene«. Este organ cu totul independent, scos de acei cari îl conduc, pe a lor răspundere, morală și materială. De ce caută atunci d. Gyárfás cu orice preț să dea »Blajul« drept autor al unei păreri particulare? Când această părere, pe deasupra, nu este nici măcar a gazetei, ci doar a unui colaborator care semnează și, deci, răspunde pentru ea? Să fie numai întâmplătoare această confuzie a dlui senator? Oricum, sperăm că în viitor ea nu se va mai repeta. — În schimb, îl asigurăm, că nu credem să avem nevoie de școală în privința judecării obiective, creștinești și catolice. Ne silim să umblăm, de bună voie și cu toată sinceritatea, pe această cale. Cu gând românesc însă. Iubirea de neam ne-o poruncește morală catolică și de sigur nu ne-o ia în nume de rău nici d. Gyárfás. Și, cum tot aceeași morală învață localitatea față de țara în care trăiești, suntem siguri că nu vom ajunge la neînțelegeri decât cu aceia dintre catolicii de altă limbă, cari uită această poruncă. Credem că la o episcopie și la o foaie catolică nu poate exista așa ceva. Și dacă totuși s'a ajuns la un război atât de mare din pricina nesocotinței unui preot oarecare, trebuie să fie o neînțelegeră la mijloc. Pe care însă nu noi o vom lămurii. Nu avem nici cădere, nici datele la îndemână. Avem deplină încredere în Sfântul Scaun și în guvernul țării. Ei vor vedea și vor judeca. Noi nu putem decât să așteptăm cu toată răbdarea. Ceea ce am făcut și până acum.

A. Zlatna. Ploile multe fac să crească bureții, iar vremurile grele produc proroci și reformatori fără număr și fără socoteală. Ing. Nicolau Alfred este unul dintre ei. Deosebit de ceilalți prin curajul cu care lovește tot ce întâlnește în cale, devalma și fără alege. Începând cu dreptul roman și sfârșind cu justiția țării. Fără să uite, firește, nici Biserica Romei și pe ardenii »jezuïți«. Pe toți și toate le dă gata. Mai cumplit se poartă, de sigur, față de limba și gramatica românească, pe cari le maltratează într'un chip deadreptul neomenos. De logică nu mai pomenim, fiindcă în regiunile astrale ale războiului lui entuziaste nu crește această floare inutilă. — Din aceste motive, nu credem nimerit să intrăm în vorbă cu tumultuosul proroc. De altfel, activitatea lui mesianică nici nu ne privește. Cele 7 »scrisoni deschise«, în cari se concentrează gândirea-i izbăvitoare — și din cari, spre marea noastră fericire, nu cunoaștem decât pe cea din urmă, — se adresează M. S. Regelui. Nu se cade, deci, să ne amestecăm în discuțiuni atât de înalte. — Ar fi și fără folos. În cazuri de acestea, nu este decât un singur leac: dușuri reci.

S. Reteag. Am primit 400 Lei, abonament dela parohiile Lelești și Negrilești.

Dr. C. Cluj. Am primit abonamentul pe 1932 și 1933.

Oficiul parohial Izgar. Am primit abonamentul pe 2 ani.

B. Lăpușel. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

N. Lugoș. Am primit 400 Lei, abonament pe 1930 și 1931.

Oficiul parohial, Vulcan. Am primit abonamentul pe anul curent.

Rectificare

În textul *condițiilor de primire* în Internatul școlilor noastre, publicat în nr. 28, din 15 Iulie c., al »Unirii« s'a strecurat o greșală, pe care prin aceasta ținem s'o îndreptăm.

S'a scris adevă, cumcă taxa de întreținere pe întreg anul școlar 1933—34 va fi: Lei 9000, — plus Lei 500 taxă de instalare. Alinautul acesta, și cel care-i urmează, sunt a se corecta așa:

1. Taxa de întreținere pe întreg anul școlar 1933/34 *Lei 11000* — plus *Lei 500* taxă de instalare.

Această taxă se va plăti în trei (3) rate și anume: a) Lei 4500 — cu ocazia intrării în internat; b) Lei 4000 — la reîntoarcerea din vacanța Crăciunului; c) Lei 3000 — la reîntoarcerea din vacanța Paștilor. — De notat însă că:

Ceice au merite pentru prosperarea materială ori morală a Internatelor noastre, la cerere, se vor bucura de favoruri, reducându-se taxa după putință și împrejurări.

Celelalte amănunte ale concursului rămân toate cele publicate în rândul trecut.

Liceul gr.-cat. român de băieți — Blaj

Nr. 825—1933

Aviz școlar

1. Primirea în liceu se face în baza unei cereri, care se va adresa Direcțiunii liceului până în ziua de 31 August. Cererea trebuie să fie timbrată cu 11 Lei și 1 Leu de aviație. Cererile de înscriere, cari nu vor fi timbrate, ori nu vor fi prezentate la termen, nu se vor lua în considerare.

Cereri de înscriere trebuie să înaltimeze și elevii cari au mai frecventat la școala noastră.

Elevii cari cer pentru primădată înscrierea la liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte: a) *Certificat de studii* dela școala unde au urmat în anul trecut; b) *act de botez* dela preot; c) *extras de naștere* dela matriculantul civil; d) *certificat de revaccinare*; e) *act de cetățenie*.

Elevii cari au urmat în anul trecut la Liceul nostru, vor alătura la cerere numai *Avizul școlar*.

Cererile cari nu vor avea toate documentele cerute de regulament și specificate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii cari cer primirea în clasa I vor face *examen de admitere*. Examenul constă din probe scrise și orale la l. română și o lucrare scrisă la matematică, din materiile cl. IV primare. Taxa examenului este 50 Lei.

În cl. I vor fi înscriși numai elevii cari la 1 Septembrie a anului curent au vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și de cel mult 13 ani.

Elevii *corigenți* vor înaltimea cerere de admitere la examenul de corigență. După trecerea examenului de corigență vor înaltimea cerere de înscriere în liceu.

Elevii *repetenți* vor cere înscrierea în liceu tot până în ziua de 31 August, plătiind și o taxă specială de 500 Lei. Tot până la această dată se vor înaltimea și

Cererile de înscriere la *examenul de ad-*

mitere în cl. V, precum și cererile de înscriere la examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă.

2. Examenele de admitere în cl. I se vor ține în 11 Septembrie; examenul de corigență, integrale și de diferență în 12 și 13 Septembrie; examenul de admitere în cl. V în 13 și 14 Septembrie; examenul de bacalaureat începe în 25 Septembrie.

Înscrierea definitivă și plățile taxelor se va face în 14 și 15 Septembrie.

3. Taxele de înscriere sunt:

a) curs inferior, cl. I—IV: înscriere 225 Lei; taxă de construcție 200 Lei; taxă de frecvență 1000 Lei. Total 1425 Lei;

b) curs superior, cl. V—VII: 225 Lei; taxă de construcție 300 Lei; taxă de frecvență 1200 Lei. Total 1725 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență se plătesc deodată, la înscriere. Rata II din taxa de frecvență se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1934.

Elevii de altă naționalitate plătesc taxe speciale.

4. Pentru primirea în Internat se face cerere specială, adresată Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj până la 15 August. Condițiile de primire în Internat se publică separat.

5. Cărtire în oraș nu se pot angaja fără aprobarea Direcțiunii.

6. Cursurile încep în dimineața zilei de 16 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

Direcțiunea

Liceul de fete gr.-cat. român din Blaj

Aviz școlar

Pentru părinții cari doresc să-și înscrie fiicele la Liceul de fete gr.-cat. român din Blaj

1. Înscrierea în liceu se face în baza unei cereri de înscriere, timbrată cu 11 Lei și 1 aviație. Acestea cereri se scriu de către părinți sau reprezentanții legal ai elevelor și se adresează Direcțiunii liceului.

Cererile de înscriere se prezintă personal sau se trimit prin poștă, între 25—31 August. În caz că se trimit prin poștă, se va alătura un plic adresat și timbrat gata, pentru răspuns. Cereri de înscriere trebuie să facă și părinții elevelor cari au mai frecventat la școala noastră.

Cererile de înscriere cari nu sunt prezentate la termen, nu vor fi luate în considerare. Tot asemenea nu vor fi luate în considerare cererile ce nu au toate documentele cerute de regulament și specificate mai jos.

Elevii cari cer pentru prima dată înscrierea în liceul nostru, vor alătura la cerere următoarele acte (în original): a) extras de naștere dela matriculantul civil (primărie); b) actul de botez dela preot; c) act de cetățenie; d) certificat de revaccinare; e) Certificatul de studii dela școala unde au urmat în anul trecut. Elevii cari cer înscrierea în cl. I de liceu vor prezenta Certificatul școlar despre terminarea alor 4 clase primare, iar celea cari cer înscrierea în cl. II—VII, și vin la noi dela altă școală, vor prezenta copia matricolă a ultimei clase promovate. Elevii cari au urmat în anul trecut la liceul nostru, vor alătura la cerere numai Avizul școlar cu notele obținute la studii.

În clasa I a liceului vor fi înscriși numai elevii cari la 1 Septembrie a anului curent vor avea vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și de cel mult 13 ani. Direcțiunea poate aproba o dispensă de maximum o jumătate de an.

Elevii cari cer primirea în cl. I vor face

un examen de admitere, care se ține în localul școlii în ziua de 4 Septembrie. Examenul constă din probe scrise și orale la limba română și matematică din materiile cl. IV primară. La matematică numai lucrare scrisă. Taxa examenului este 50 Lei.

2. Tot între 25—31 August se vor trimite și cererile de înscriere ale repetentelor (plătind o taxă specială de 500 Lei); cererile de înscriere la examenul de admitere în cl. V, care se ține între 7—12 Septembrie, și cererile de înscriere la bacalaureat, sesiunea de toamnă, care începe la 25 Septembrie.

3. Examenul de corigență se ține în 14 Septembrie. Tot atunci dau examen și elevii, cari din cauză de boală, au fost silite să părăsească școala în trimestrul III al anului școlar precedent. Corigentele și elevii cari fac examene integrale își vor prezenta cererile de înscriere după terminarea examenelor.

4. Examenul particular (susiunea Iunie—Septembrie) se ține între 5—7 Septembrie.

5. Pentru înscrierea definitivă părinții sau corespondenții lor autorizați se vor prezenta personal la școală, dimpreună cu elevii, în zilele de 14—15 Septembrie (localnicii în ziua de 13 Septembrie) și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

a) curs inferior cl. I—IV: înscriere 300 Lei; taxa de construcție 200 Lei; frecvența 1500 Lei. Total 2000 Lei.

b) curs superior I—VII: înscriere 300 Lei; taxa de construcție 200 Lei; frecvența 1700 Lei. Total 2200 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență (didactru) se plătesc deodată, la înscriere. Dela taxele de înscriere și construcție nu se dau scutiri nimănu. Scutiri de didactru se dau după trimestrul I (în Februarie) și pot beneficia numai elevii cu media generală cel puțin bine și purtarea morală foarte bună. Rata II din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1934.

Elevii de altă naționalitate plătesc taxe școlare speciale.

6. Pentru primirea în internat se face cerere specială, care se va adresa Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj, până la data de 20 August. Condițiile de primire se publică separat. Primirea în internat este condiționată de primirea în școală.

7. Părinții sau tutorii elevilor nu pot angaja cărtire în oraș fără aprobarea Direcțiunii. Un tablou al gazdelor admise se va afișa pe tabla de publicațiuni a liceului.

8. Cursurile încep în dimineața zilei de 16 Septembrie, după invocarea Sf. Spirit.

Direcțiunea

Școala comercială sup. gr. cat. de fete. — Blaj

Condiții de primire

1. Primirea în oricare clasă a școlii se face numai în baza unei cereri de înscriere, timbrată cu 11 Lei și 1 Leu aviație, care se va adresa Direcțiunii până la 31 August. Cererea se va scrie de părinte, tutor sau corespondentul lor, cu arătarea profesiunii și a locuinței. Se va alătura și un plic timbrat, cu adresa trimițătorului.

2. În cl. I a școlii se pot înscrie elevii cari au promovat 4 clase gimnaziale. Nu se vor admite elevii cari au promovat numai 3 clase în 1931—1932 și 1932—1933, precum nici aceia cari au rămas repetente în cl. IV de gimnaziu.

Absolventele școlii comerciale elementare vor fi primite numai în baza unui exa-

men de admitere, prevăzut în ordinul ministerial Nr. 93.544—1932.

În cazul că pentru cl. I se vor anunța mai mult ca 50 elevi, se va ține un examen de selecțiune, după programa gimnaziului, la l. română, franceză și matematici.

3. În clasele II, III și IV se primesc elevii cari au promovat clasele precedente ale unei școli comerciale superioare.

4. Elevii cari cer înscrierea în cl. I, precum și aceia cari vin pentru întâia dată la noi, vor alătura la cererea de înscriere: a) extras de naștere (dela primărie); b) certificat de botez; c) certificat de cetățenie; d) certificat de revaccinare; e) certificat școlar.

Cererile cari nu vor intra la termen precum și acele cari nu vor avea toate actele arătate mai sus, nu vor fi luate în considerare. Elevii cari au mai frecventat la școala noastră, vor alătura la cererea de înscriere numai avizul școlar din Iunie precedent.

5. Examenul de corigență se ține în ziua de 14 Septembrie, cu începere dela ora 9 dimineața. Tot atunci dau examen și elevii cari din cauză de boală au fost nevoite să părăsească școala în trimestrul III din anul școlar precedent.

6. Pentru înscrierea definitivă, elevii se vor prezenta, însoțiți de părinți, în zilele de 14 și 15 Septembrie după masă, cu începere dela ora 3, și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

Înscriere 300 Lei, construcție 200 Lei, frecvența 1500 Lei. Total 2000 Lei.

Taxele de înscriere, construcție și jumătate din taxa de frecvență (didactru) se plătesc deodată, la înscriere. Dela taxele de înscriere și construcție nu se dau scutiri nimănu. Scutiri de didactru se dau după trimestrul I (în Februarie) și pot beneficia numai elevii cu media generală cel puțin bine și purtarea morală foarte bună. Elevii de altă naționalitate plătesc taxe școlare speciale. Rata doua din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1934.

7. Pentru primirea în internat, se face cerere specială, care se adresează Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj și se trimite până la 20 August. Amănunte se găsesc în prospectul internatului.

8. Părinții sau tutorii elevilor nu pot angaja cărtire în oraș pentru fiicele lor, fără aprobarea Direcțiunii.

9. Cursurile încep în ziua de 16 Septembrie dimineața, după invocarea Sf. Spirit.

Direcțiunea

Internatul „Vancean“ de băieți, Blaj

Nr. 71—33

Concurs

de primire la Internatul „Vancean“ de băieți

Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 3537—1933, publică concurs de primire pe anul școlar 1933—1934 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de 15 August 1933, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxele pe anul școlar 1933—34, sunt următoarele:

a) Taxa de înscriere 500 lei.
b) » » » pentru elevii noi 700 »
c) » » întreținere 9000 »

Taxa de întreținere se va putea plăti în 3 rate și anume: la începutul anului școlar: 3000 lei, 3000 lei la 1 Ianuarie 1934, iar 3000 lei la 1 Aprilie 1934. În cazul când în decursul anului școlar prețurile s'ar urca simțitor față de

MITROPOLIA GRECO-CATOLICĂ BLAJ

Nr. 3988-1933.

TABLOUL

Catedrelor vacante dela școlile secundare gr.-cat. române din BLAJ

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul gr.-cat. de băieți	2 4 6 8 10 16 19 20 23 24 26	Religia gr.-cat. Română-latină Română Latină-elină Franceză Filosofie-drept Șt. fizico-chimice-matematici Șt. fizico-chimice-matematici Muzică Desemn-caligrafie Educație fizică	
C.	Liceul gr.-cat. de fete	2 4 10 13 14 15	Română-latină Latină-elină Șt. Fizico-chimice Desemn-caligrafie Educația fizică Gospodărie	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	1 2 4 7 9 10 14 17 18	Religia gr.-cat. Română-latină Franceză Geografie Științele fizico-chimice Științele naturale Lucru manual Științele agricole Violină 1 post de învățător la școala de aplicație.	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	1 3 4 7 8 12 15 16	Religia gr.-cat. Română-Datoriile învățătorilor Franceză Geografie Matematici Muzică Țesut și lucru de mână Gospodărie 2 posturi de învățătoare la școala de aplicație	Se compl. cu istoria Se compl. cu șt. naturale Se compl. cu fiz.-chim. Se compl. cu violina
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1 3 4 5 7 8 9	Limba franceză și corespondența comercială L. italiană și corespondența comercială Studiul comerț. și contab. și coresp. română Birou comercial și corespondența română Geografia economică Mărfuri, științele naturale și chimie Științele juridico-economice	Complectată cu caligrafie Compl. cu religia Compl. cu caligrafie și desen Compl. cu desen
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete	1 2 3 4 5 6 8 9	L. franceză și corespondența comercială L. germană și corespondența comercială L. italiană și corespondența comercială Științele comerciale (catedra de teorie) Științele comerc. (catedra de aplicațiuni practice) Aritmetica comercială Științele naturale, mărfuri, fizico-chimice Științele juridico-economice	
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii Sf. Iosif		1 catedră partea științifică 1 catedră partea literară 1 post de maestru tâmplar 1 post de maestru lăcătuș 1 post de maestru rotar	Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei

cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de a impune o suprataxă corespunzătoare.

2. Nici un elev nu se va putea instala la Internat la începutul anului școlar dacă nu va achita în ziua de primire rata I-a întreagă. Rectoratul va putea îngădui o amânare de plată a ratelor a II-a și a III-a, până la 1 Februarie sau până la 1 Mai.

3. Fiecare rată trebuie plătită în întregime, chiar în cazul când elevul s'ar retrage sau ar fi eliminat în cursul trimestrului.

4. Trusoul necesar se compune din: 1 saltea (sac de pae) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus pe saltea; 2 perne și 4 fețe de perne; 1 țol sau plapomă și 2 fețe de plapomă; 2 lepedee albe de geolgiu de mărime 180 X 140 cm. pentru acoperirea patului; 1 palton de iarnă; 2 rânduri de haine; 6 cămăși de zi, 3 cămăși de noapte; 6 ismene; 1 pereche pantaloni de baie de culoare închisă; 4 șervete de masă; 4 ștergare; 6 perechi de ciorapi; 10 batiste; 2 perechi de ghete bune; 1 pereche de pantofi de noapte; 1 inel pentru șervet; 1 perie de haine; 1 perie de cap; 1 pieptene; 2 perii de ghete. Pe toate rufe și vesmintele cari se dau la spălat se va coase numărul ce se va indica în rezoluția de primire. Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu.

5. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire că vor împlini exact aceste condițiuni. Pentru toți elevii se va arăta în petiție: a) în care clasă liceală au să intre ca elevi ordinari; b) dacă sunt corigenți sau repetenți; c) la care confesiune aparțin; d) situația socială a părinților: preeți, învățători, funcționari, agricultori, etc.

6. La cerere se va alătura și câte un *plac timbrat (recomandat)* purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspuns de urgență.

7. Se vor acorda scutiri de întreținere elevilor gr. cat. merituoși, după propunerile On. Rectorat.

8. Cererile se adresează Preaveneratului Consistor, dar se trimit deadreptul la Rectoratul Internatului.

Blaj, la 18 Iulie 1933.

I. E. Evrard

Rector.

Societatea pe Acții „ELECTRICA”. — Blaj

No. 84-1933.

Aviz

Adunarea generală a Societății „Electrica” din Blaj, ținută la 10 Iunie c. 1933, a hotărât lichidarea Societății. Sunt, deci, rugați toți Creditorii Societății, ca în termen de 6 luni dela această publicație, să-și anunțe biroului Societății toate pretenziunile ce le au față de Societate. — Orice reclamațiuni după acest termen nu se mai iau în considerare.

Comisiunea de lichidare

3-3

Podoaba mesli fiecărui intelectual este:

„Concepția superioară a vieții”
de O. Prohászka.

Critica are cele mai elogioase cuvinte despre cartea aceasta. Tipărită pe hârtie velină, 352 pag. în format 80 mare. Prețul 125 Lei. broșată, 150 Lei legată și 160 Lei legată în pânză; la acest preț se adaugă 14 Lei porto. Se poate avea dela traducător:

Ioan Rinea,
Hârșeni, jud. Făgăraș

Candidații și candidatele doritori de a ocupa catedrele de mai sus trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru profesorii și maestrii suplinitori în Legea învățământului secundar și să fie de religie greco-catolică.

Doritorii de a ocupa posturile dela școlile de aplicație vor avea se întrunească condițiile prevăzute la Art. 213 din Legea învățământului primar și normal-primar și să fie de religie greco-catolică.

Cererile de numire, însoțite de toate actele justificative (calificație, numiri anterioare, certificate de serviciu și extras de naștere) se vor înainta cel mai târziu până la 25 August a. c., Consistorului Arhiepiscopesc din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 25 Iunie 1933,

VASILE SUCIU
Arhiepiscop și Mitropolit.